CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

Analizând **propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității** (b354/03.06.2026), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/2719/08.06.2026 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D541/09.06.2026,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, în sensul instituirii unor ipoteze suplimentare referitoare la ***neconferirea ori retragerea decorațiilor***, respectiv la verificarea persoanelor decorate sub aspectul calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia.

Potrivit **Expunerii de motive** *„Decorațiile sunt conferite cetățenilor români pentru serviciile excepționale aduse statului și poporului român, pentru acte de eroism săvârșite în serviciul militar și*

pentru merite deosebite în activitate. Din consultările cu societatea civilă am concluzionat că decorațiile și ordinele României, precum și principiile și valorile pentru care ele sunt acordate ***sunt grav compromise prin menținerea lor în posesia unor persoane decăzute din dreptul moral de a beneficia de aceste onoruri****. Prin urmare, considerăm absolut necesară și utilă intervenția legislativă propusă".*

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria **legilor ordinare**, iar în aplicarea art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **Art. I pct. 1**, norma este lipsită de claritate și previzibilitate prin folosirea **expresiei *„cetățenii care au săvârșit fapte dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului"***, deoarece în cuprinsul actului normativ de bază, respectiv Legea nr. 29/2000, faptele dezonorante sunt avute în vedere, în principal, **ca temei al pierderii calității de membru al unui ordin** și sunt supuse judecării de către Consiliul de Onoare.

Or, proiectul introduce în art. 3^1 ipoteza neconferirii decorației pentru persoane care au săvârșit fapte dezonorante.

Conform dispozițiilor Legii nr. 29/2000, **faptele dezonorante sunt legate de etapa retragerii decorațiilor și nu de etapa conferirii**, astfel: **art. 51 lit. b)** se referă la fapte dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului, **art. 52** prevede constituirea unui consiliu de onoare pentru judecarea acestor fapte, iar **art. 54** reglementează judecarea faptelor socotite dezonorante și în cazul persoanelor decorate cu medalii corespunzătoare ordinelor.

Dacă intenția inițiatorului este de a folosi sintagma **„fapte dezonorante"** și pentru procedura de conferire a decorației, atunci se impune a fi stabilit cine constată existența faptei dezonorante, în ce procedură, cu ce garanții și ce efect are constatarea.

Or, pentru etapa conferirii decorației, constatăm că proiectul nu stabilește autoritatea competentă să constate existența unor asemenea fapte, procedura aplicabilă și efectele constatării. Pentru respectarea exigențelor de claritate a normei, textul trebuie completat cu aceste elemente ori, după caz, eliminată această ipoteză din cuprinsul art. 3^1.

De asemenea, menționăm că **termenul „cetățenilor"** este vag, având în vedere că, potrivit art. 3 alin. (3) din Legea nr. 29/2000, decorațiile pot fi conferite atât cetățenilor români cât și cetățenilor străini. Pentru corelare cu sfera destinatarilor reglementării, este

necesară fie utilizarea noțiunii de **„persoane"** fie, după caz, o formulare care să distingă între cetățenii români și cetățenii străini.

În considerarea prevederilor art. 59 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 dispoziția de modificare din partea dispozitivă se va reda după cum urmează:

„1. Articolul 3^1 se modifică și va avea următorul cuprins:".

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

5. La **Art. I pct. 3**, referitor la norma propusă pentru **lit. c)** a actualului art. 51, pentru o corelare corespunzătoare cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 - întrucât acest act normativ definește noțiunile de *„lucrător al Securității"*, *„colaborator al Securității"*, precum și *mecanismul de constatare judiciară* - este de analizat dacă textul propus nu ar trebui urmat de **precizarea „în sensul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008"**. Totodată, se va analiza și dacă mențiunea distinctă privind desfășurarea de activități de poliție politică este necesară sau dacă aceasta are un caracter redundant, fiind deja absorbită de definițiile și procedura prevăzute de actul normativ sus-menționat.

De asemenea, în ceea ce privește **art. 51**, este necesară stabilirea unei proceduri clare pentru punerea în aplicare a cazurilor prevăzute în normele propuse pentru **lit. a) și c)**, deoarece din textul propus, nu rezultă cu suficientă claritate cine sesizează Cancelaria Ordinelor, cine constată îndeplinirea condițiilor pentru pierderea calității de membru al ordinului și în ce mod este înaintată propunerea de retragere a decorației Președintelui României. Or, în lipsa unei asemenea proceduri, norma riscă să rămână dificil de aplicat.

6. La **Art. I pct. 4**, apreciem că modificarea art. 52 este necesară numai în măsura în care norma propusă pentru **lit. c)** a art. 51 este menținută. Totodată, semnalăm că textul trebuie corelat cu prevederile **art. 68** din Legea nr. 29/2000, potrivit căruia Cancelaria Ordinelor conlucrează cu consiliile de onoare și înaintează Președintelui României hotărârile acestora, pentru a se distinge între cazurile care presupun judecata Consiliului de Onoare și respectiv cazurile care rezultă dintr-o hotărâre judecătorească definitivă.

În redactarea actuală, **proiectul nu stabilește mecanismul** prin care hotărârea judecătorească definitivă ajunge la Cancelaria Ordinelor și declanșează procedura de retragere a decorației. Ca atare, apreciem că se impune completarea textului cu norme procedurale privind sesizarea Cancelariei Ordinelor, termenele de operare și documentele care fundamentează propunerea de retragere.

7. La **Art. I pct. 5**, referitor la completarea art. 61 cu un nou alineat, **alin. (1^1)**, textul propus trebuie reformulat din punct de vedere redacțional, astfel:

„(1^1) Mandatul cancelarului ordinelor este de 5 ani și poate fi reînnoit o singură dată".

De asemenea, având în vedere că funcția este exercitată în cadrul Administrației prezidențiale, iar cancelarul ordinelor este numit de Președintele României, este necesară introducerea unei **norme tranzitorii** care să stabilească regimul mandatului aflat în curs la data intrării în vigoare a legii.

Se impune, de aceea, completarea proiectului, în final, cu o normă distinctă, cu acest obiect.

8. La **Art. I pct. 6**, în considerarea normelor de tehnică legislativă, apreciem că soluția de modificare a **art. 86 alin. (3)** trebuie reanalizată. Articolul 86 este plasat în **capitolul XII „Dispoziții tranzitorii și finale"** și privește primele consilii de onoare ale ordinelor. Prin urmare, reglementarea unei reguli generale privind completarea locurilor vacante din consiliile de onoare ar trebui plasată în **capitolul X**, de exemplu prin completarea art. 53, **nu prin modificarea unei norme cu caracter tranzitoriu.**

Totodată, pentru claritatea și precizia normei, este de analizat dacă poate fi avută în vedere introducerea, **la art. 53**, a unui nou alineat, cu următorul cuprins:

„(3) În caz de vacantare a calității de membru al consiliului de onoare, locul devenit vacant se completează, pentru durata rămasă a mandatului, în termen de 30 de zile de la data vacantării, în condițiile alin. (2)".

9. La **Art. II**, **sintagma „fiecărui membru"** este lipsită de claritate, întrucât nu precizează dacă se referă la membrii ordinelor, la toate persoanele decorate sau numai la persoanele aflate în evidențele Cancelariei Ordinelor. Pentru claritatea normei, apreciem că textul propus trebuie să indice în mod expres **categoria de persoane vizată, precum și modalitatea de solicitare, depunere, centralizare și transmitere a declarațiilor către Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.**

De asemenea, semnalăm că formularea potrivit căreia verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia **„se va face conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008"** are un caracter mult prea general, norma propusă fiind lipsită de claritate și precizie. Este necesară reanalizarea și reformularea normei propuse pentru corelarea concretă cu dispozițiile procedurale ale acestui act

normativ, inclusiv prin indicarea **autorității** care transmite declarațiile, a **termenului** în care se realizează verificarea, precum și a **actului emis de CNSAS** și a **căii de contestare**.

10. La **Art. III pct. 1**, referitor la textul prin care se propune completarea **art. 3** din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 cu o nouă literă, **lit. aa)**, semnalăm că simpla includere a persoanelor decorate în enumerarea de la art. 3 nu este suficientă pentru operaționalizarea verificării.

Este necesară, de aceea, completarea Capitolului II din actul normativ de bază cu dispoziții exprese referitoare la procedura de verificare a acestei categorii de persoane.

O soluție alternativă ar putea consta în instituirea unei proceduri speciale în Legea nr. 29/2000, cu trimiteri exprese la dispozițiile din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 referitoare la mecanismul de verificare și constatare.

În plus, se impune ca textul propus pentru **lit. aa)** să fie corelat cu terminologia Legii nr. 29/2000, urmând a fi utilizată sintagma **„persoanele cărora li s-au conferit decorații potrivit Legii nr. 29/2000"**.

11. La **art. IV**, întrucât propunerea legislativă modifică atât Legea nr. 29/2000, cât și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, se va analiza dacă republicarea nu ar trebui să privească și Legea nr. 29/2000.

Semnalăm că, în cazul menținerii dispoziției de republicare numai a ordonanței de urgență, în considerarea prevederilor art. 55 alin. (1), art. 36 alin. (1), art. 70 alin. (1) - (3), din Legea nr. 24/2000, întrucât intervenția propusă asupra Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 constă, în principal, numai într-o completare punctuală a art. 3, se impune reanalizarea necesității acestei operațiuni, deoarece republicarea este justificată atunci când actul normativ a fost modificat sau completat în mod substanțial.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 618/24.06.2026